

Ο Honore de Balzac δεν υπήρξε μόνο ένας κορυφαίος συγγραφέας, αλλά και ένας μυημένος. Ιδού, λοιπόν, τι αναφέρει στην "Σεραφίτα" και στον "Λουί Λαμπέρ" σχετικά με το μυστήριο του ΑΡΙΘΜΟΥ.

Σεραφίτα

"Χωρίς τον αριθμό, δεν υπάρχουν μαθηματικά. Λοιπόν! ποιο μυστηριώδες ον, στο οποίο θα ταίριαζε το χάρισμα της αιώνιας ζωής, θα επιτύγχανε να απαγγείλει, και σε ποια γλώσσα αρκετά ταχεία θα μπορούσε να πει τον Αριθμό που κρατά τους ατελείωτους αριθμούς, των οποίων η ύπαρξή τους έχει αποδειχθεί μέσα από την σκέψη σας;

Αναζητείστε το στα πλέον όμορφα των ανθρώπινων πνευμάτων, θα βρισκόταν χίλια έτη καθισμένο στην άκρη ενός τραπεζιού, με το κεφάλι του ανάμεσα στα χέρια, τι θα σας απαντούσε; Δεν γνωρίζετε ούτε πού ο Αριθμός αρχίζει, ούτε πού σταματά, ούτε πού τελειώνει. Εδώ θα επικαλεστείτε τον Χρόνο, εκεί θα επικαλεστείτε τον Χώρο. Τίποτα δεν υπάρχει παρά μόνο μέσω αυτού. Χωρίς αυτόν όλα θα ήταν μια μόνη και αυτή ουσία, διότι αυτός μόνο προσδιορίζει και διαφοροποιεί.

Ο Αριθμός είναι για το μυαλό σας αυτό που είναι και για την 'Υλη, μια αλλόκοτη ενέργεια. Θα γινόσασταν απ' αυτή Θεός; Είναι ένα ον; Είναι μια απορρέουσα πνοή του Θεού για να οργανώσει το υλικό σύμπαν, όπου τίποτα δεν αποκτά το σχήμα του παρά μόνο μέσα από την διαιρετότητα, που είναι ένα αποτέλεσμα του Αριθμού; Οι πιο μικρές όπως και οι πιο μεγάλες δημιουργίες μήπως δεν διακρίνονται μεταξύ τους από τις ποσότητές τους, από τις ποιότητές τους, από τις διαστάσεις τους, από τις δυνάμεις τους, όλα κατηγορήματα δημιουργημένα από τον Αριθμό;

Το άπειρο του Αριθμού είναι ένα γεγονός δοκιμασμένο από το πνεύμα μας, του οποίου κανένα τεκμήριο δεν μπορεί να δοθεί υλικά. Ο μαθηματικός θα σας πει ότι το άπειρο των Αριθμών υπάρχει και δεν αποδεικνύεται. Ο Θεός είναι ένας αριθμός προικισμένος με κίνηση που έχει αίσθηση του εαυτού του και δεν αποδεικνύεται.

Όπως ακριβώς η Μονάδα, αποτελεί την έναρξη των Αριθμών με τους οποίους δεν έχει τίποτα το κοινό. Η ύπαρξη του Αριθμού είναι όπως αυτή της Μονάδας, η οποία δίχως να είναι ένας αριθμός, τους γεννά όλους... Αγνοούμε επίσης πού αρχίζει, πού τελειώνει ο Αριθμός, όπως αγνοούμε πού αρχίζει και πού τελειώνει η δημιουργημένη Αιωνιότητα... Η Δημιουργία είναι τοποθετημένη μεταξύ του απείρου των ανόργανων ουσιών και του Απείρου των θείων σφαιρών, όπως η Μονάδα βρίσκεται μεταξύ των κλασματικών αριθμών και των ακέραιων αριθμών... Και εάν σας βύθιζα μέσα στις αβύσσους της Κινήσεως, αυτής της δύναμης που οργανώνει τον Αριθμό;... Το Σύμπαν δεν είναι παρά ο Αριθμός και η Κίνηση... Ο Αριθμός και η Κίνηση γεννώνται μέσα από τον Λόγο.

... Εάν η Αρίθμηση είναι ικανή να αριθμήσει τις οργανικές ουσίες, είναι σχετικώς ανίκανη στις οργανωτικές δυνάμεις, οι μεν είναι πεπερασμένες, οι δε άπειρες. Ο άνθρωπος που συλλαμβάνει το άπειρο μέσα από την διάνοιά του, δεν θα γνώριζε να το χειριστεί στην ολότητά του, δίχως την οποία θα ήταν Θεός. Η Αρίθμησή μας είναι αληθής σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αντιλαμβάνεστε, αλλά ψεύτικη σε σχέση με την ολότητα που δεν

αντιλαμβάνεστε. Εάν η φύση είναι όμοια με εκείνη των οργανικών δυνάμεων ή μέσα στις αρχές της που είναι ατελείωτες, δεν είναι διόλου όμοια μέσα στα πεπερασμένα της αποτελέσματα... Κατά την φυσική διάταξη, δύο και δύο δεν θα μπορούσε ποτέ να κάνει τέσσερα, επειδή θα έπρεπε να συγκεντρώσουμε μονάδες ακριβώς όμοιες, και γνωρίζετε ότι είναι αδύνατο να βρούμε δύο φύλλα παρόμοια πάνω στο ίδιο δέντρο, και δύο όμοια υποκείμενα μέσα στο ίδιο είδος δέντρων..."

Απευθυνόμενος σ' έναν αγνωστικιστή, ο Honore de Balzac του απευθύνει τον λόγο για να τον φέρει σε δύσκολη θέση:

"Ο Αριθμός με τα ατελείωτα μικρά και άπειρα σύνολά του είναι μια δύναμη από την οποία σας είναι γνωστή ένα αμυδρό μέρος και του οποίου η έκταση σας διαφεύγει. Είστε κατασκευασμένοι από μια καλύβα μέσα στο άπειρο των αριθμών. Την έχετε στολίζει με ιερογλυφικά σοφά ζωγραφισμένα και ευπρεπή και έχετε κραυγάσει: "Όλα είναι εκεί!"

... Κανείς από τους σοφούς σας δεν κατέληξε σ' αυτό το απλό συμπέρασμα ότι η Καμπύλη είναι ο νόμος των υλικών κόσμων, και ότι η Ευθεία είναι εκείνη των πνευματικών κόσμων. Η μια αποτελεί την θεωρία των πεπερασμένων δημιουργιών, η άλλη αποτελεί την θεωρία του απείρου... Ανάμεσα σ' αυτές τις δύο γραμμές βρίσκεται μια άβυσσος, όπως ανάμεσα στο πεπερασμένο και στο άπειρο, όπως ανάμεσα στον άνθρωπο και στην ιδέα, ανάμεσα στην κίνηση και στο δημιουργημένο αντικείμενο, ανάμεσα στο πλάσμα και τον Θεό. Από εκεί ξεκινά η αποκάλυψη του Λόγου..."

Σεραφίτα (σελ.551 έως 553)
Τόμος X των έργων του Balzac
Ed. de la Pleiade.

Louis Lambert

Ο Louis Lambert συμπεριλαμβάνεται μέσα στα "φιλοσοφικά έργα" της Ανθρώπινης κωμωδίας, όπως η Seraphita, που μόλις παραθέσαμε.

Γραμμένο σε πρώτο πρόσωπο, αυτό το μυθιστόρημα διηγείται λεπτομερώς την συνάντηση του αφηγητή (Balzac) με το Louis Lambert, ένα πολύ φτωχό αγόρι, που έχει γίνει δεκτό στο κολλέγιο της Vendome ύστερα από αγαθοεργία. Ο καθηγητής του Swedenborg, του Claude de Saint-Martin, του Jacob Boehme, ο Louis Lambert θεωρείται αλλόκοτος ή εμπαίζεται από τους συμμαθητές του. Ο αφηγητής είναι ο μόνος φίλος του, όμως η ζωή τους χωρίζει για πολλά χρόνια.

Όταν ο Balzac τον ξαναβρίσκει, ο Louis Lambert είναι τρελός, ή ακριβέστερα "τον έχει πάρει από κάτω η ζωή". Υπαγορεύει υπομνήματα, μερικές φορές ακατανόητα, πιο συχνά όμως ιδιοφυή, τα οποία ο αφηγητής συλλέγει κατανυκτικά. Ο Balzac εκθέτει σ' αυτά τις ιδέες του για τον κόσμο, για την Θεία Χάρη και για την Θεία Δράση.

Ένα από τα πλέον καταπληκτικά κείμενα αυτού του προσχεδίου της Πραγματείας επί της Βούλησης είναι εκείνο ακριβώς αφιερωμένο στον Αριθμό.

I

Όλα εδώ κάτω δεν υπάρχουν, παρά μόνο μέσω της Κίνησης και του Αριθμού.

II

Η Κίνηση είναι ο Αριθμός εν δράσει.

III

Η Κίνηση είναι το προϊόν μιας δύναμης δημιουργημένης από τον Λόγο, και από μια αντίδραση που είναι η Ύλη. Χωρίς την αντίδραση, η Κίνηση θα παρέμενε χωρίς αποτέλεσμα, η δράση της θα ήταν άπειρη. Η έλξη του Νεύτωνα δεν είναι ένας ιδιαίτερος νόμος, αλλά ένα αποτέλεσμα του γενικού νόμου της συμπαντικής Κίνησης.

IV

Η Κίνηση, λόγω της αντίδρασης, παράγει έναν συνδυασμό που είναι η Ζωή. Από την στιγμή που η μια ή η άλλη είναι η πιο δυνατή, η Ζωή παύει.

V

Πουθενά η Κίνηση δεν είναι στείρα. Παντού, γεννά τον Αριθμό, αλλά πρέπει να ουδετεροποιηθεί από μια ανώτερη αντίδραση, όπως στο Ορυκτό.

VI

Ο Αριθμός που παράγει όλες τις ποικιλομορφίες γεννά εξίσου την Αρμονία, η οποία, στην υψηλότερή της εκδοχή, είναι η σχέση μεταξύ των μερών και της Μονάδας.

VII

Δίχως την Κίνηση, όλα θα ήταν ένα και μοναδικό πράγμα. Τα παράγωγά της, πανομοιότυπα μέσα ουσία τους, δεν διαφέρουν παρά μόνο στον Αριθμό που παρήγαγε τις ιδιότητες.

VIII

Ο Άνθρωπος φυλά τις ιδιότητες. Ο Άγγελος φυλά την ουσία.

IX

Ενώνοντας το σώμα του με την στοιχειώδη δράση, ο Άνθρωπος μπορεί να κατορθώσει να ενωθεί με το Φως μέσα από το "Εσωτερικό" του.

X

Ο Αριθμός είναι ένας πνευματικός μάρτυρας που δεν ανήκει παρά στον Άνθρωπο και μέσω του οποίου μπορεί να φτάσει στην γνώση του Λόγου.

XI

Είναι ένας Αριθμός όπου το Ακάθαρτο δεν υπερβαίνει, ο Αριθμός όπου η δημιουργία τελειώνει.

XII

Η Μονάδα αποτελεί το σημείο αναχώρησης όλων αυτών που παράχθηκαν. Είναι το επακόλουθο των Συνθέσεων, αλλά το τέλος οφείλει να είναι πανομοιότυπο με την αρχή.

Από εκεί και η πνευματική φόρμουλα: Σύνθετη Μονάδα, Μεταβλητή Μονάδα, Ακίνητη Μονάδα.

XIII

Η Μονάδα είναι λοιπόν η ποικιλία μέσα στην Ενότητα. Η Κίνηση είναι το μέσον, ο Αριθμός είναι το αποτέλεσμα. Το τέλος είναι η επιστροφή όλων των πραγμάτων στην Μονάδα, που είναι ο Θεός.

XIV

Το Τρία και το Επτά είναι οι μεγαλύτεροι πνευματικοί αριθμοί.

XV

Το Τρία είναι η φόρμουλα των πλασμένων κόσμων. Αποτελεί το πνευματικό σημάδι της δημιουργίας, όπως αποτελεί το υλικό σημάδι της περιμέτρου. Πραγματικά, ο Θεός δεν δρα παρά μέσα από τις κυκλικές γραμμές. Η ευθεία γραμμή αποτελεί το κατηγόρημα του απείρου. Επίσης, ο Άνθρωπος που διαισθάνεται το άπειρο, την αναπαράγει μέσα στα έργα του.

Το Δύο είναι ο αριθμός της γέννησης. Το Τρία είναι ο αριθμός της ύπαρξης, που περιλαμβάνει την γέννηση και την παραγωγή. Προσθέστε τον Τετραδικό, και θα έχετε το Επτά, που είναι η φόρμουλα του ουρανού. Ο Θεός είναι υπεράνω: είναι η Μονάδα.

Louis Lambert, Κεφ.V.

Ed. de la Pleiade, Τόμος X .

Ημερομηνία καταχώρησης: 3.5.2007